EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2025 06 03
COM(2025) 265 final

ANNEXES 1 to 2

PRIEDAI

prie

Pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo

dėl Europos Tarybos pagrindų konvencijos dėl dirbtinio intelekto ir žmogaus teisių, demokratijos ir teisės viršenybės sudarymo Europos Sąjungos vardu

I PRIEDAS

EUROPOS TARYBOS PAGRINDŲ KONVENCIJOS DĖL DIRBTINIO INTELEKTO IR ŽMOGAUS TEISIŲ, DEMOKRATIJOS IR TEISĖS VIRŠENYBĖS TEKSTAS

Vilnius, 2024 m. rugsėjo 5 d.

Preambulė

Europos Tarybos valstybės narės ir kitos šios Konvencijos signatarės,

atsižvelgdamos į tai, kad Europos Tarybos tikslas – pasiekti didesnę jos narių vienybę, visų pirma grindžiamą pagarba žmogaus teisėms, demokratijai ir teisės viršenybei;

pripažindamos, kad svarbu skatinti šios Konvencijos Šalių bendradarbiavimą ir tokį bendradarbiavimą plėtoti įtraukiant kitas valstybes, kurios puoselėja tokias pat vertybes;

suvokdamos, kad per dirbtinio intelekto sistemų gyvavimo ciklą vykdomos veiklos sąlygojamas mokslo ir technologijų raidos spartėjimas ir esminiai pokyčiai, prisidėdami prie pažangos ir inovacijų, gali padėti didinti žmonių gerovę ir tiek pavienių asmenų, tiek visos visuomenės gerbūvį, užtikrinti darnų vystymąsi, lyčių lygybę ir visų moterų bei mergaičių įgalėjimą ir puoselėti kitus svarbius tikslus ir interesus;

pripažindamos, kad per dirbtinio intelekto sistemų gyvavimo ciklą vykdoma veikla gali suteikti precedento neturinčių galimybių apsaugoti ir remti žmogaus teises, demokratiją ir teisės viršenybę;

susirūpinusios, kad tam tikra per dirbtinio intelekto sistemų gyvavimo ciklą vykdoma veikla gali pakenkti žmogaus orumui, asmens savarankiškumui, žmogaus teisėms, demokratijai ir teisės viršenybei;

susirūpinusios dėl skaitmeninėje erdvėje, ypač dirbtinio intelekto sistemose, glūdinčių diskriminacijos pavojų, galinčių lemti ar padidinti žmonių, be kita ko, moterų ir pažeidžiamoje padėtyje esančių asmenų, nelygybę norint naudotis žmogaus teisėmis ir visapusiškai, lygiomis teisėmis ir veiksmingai dalyvauti ekonominiame, socialiniame, kultūriniame ir politiniame gyvenime;

susirūpinusios, kad dirbtinio intelekto sistemos naudojamos netinkamai, ir nepritardamos tam, kad, pažeidžiant tarptautinę žmogaus teisių teisę, tokios sistemos būtų naudojamos represiniais tikslais, be kita ko, imantis savavališko ar neteisėto sekimo ir cenzūros praktikos, pakertančios privatumą ir asmens savarankiškumą;

suvokdamos, kad žmogaus teisės, demokratija ir teisės viršenybė yra neatsiejami vieni nuo kitų;

įsitikinusios, kad pirmiausia reikia sukurti visuotinai taikytiną teisinę sistemą, kurioje būtų nustatyti bendrieji per dirbtinio intelekto sistemų gyvavimo ciklą vykdomos veiklos reglamentavimo principai ir taisyklės ir kuri padėtų veiksmingai išsaugoti bendras vertybes ir panaudoti dirbtinio intelekto privalumus šioms vertybėms propaguoti taip, kad būtų skatinamos atsakingos inovacijos;

pripažindamos, kad reikia didinti skaitmeninį raštingumą, žinias apie dirbtinio intelekto sistemų kūrimą, plėtojimą, naudojimą ir veikimo nutraukimą ir pasitikėjimą tuo;

pripažindamos, kad šia Konvencija nustatomi pagrindai, t. y. ji gali būti papildoma kitais dokumentais, skirtais konkretiems klausimams, susijusiems su per dirbtinio intelekto sistemų gyvavimo ciklą vykdoma veikla, spręsti;

pabrėždamos, kad šia Konvencija siekiama spręsti konkrečias problemas, kylančias per visą dirbtinio intelekto sistemų gyvavimo ciklą, ir skatinti atsižvelgti į su šiomis technologijomis susijusią platesnio masto riziką ir poveikį, pavyzdžiui, žmonių sveikatai, aplinkai, tokiems socialiniams ir ekonominiams aspektams kaip užimtumas ir darbas ir kt.;

atkreipdamos dėmesį į reikšmingas kitų tarptautinių ir viršvalstybinių organizacijų ir forumų pastangas skatinti tarptautinį supratimą ir bendradarbiavimą dirbtinio intelekto srityje;

turėdamos omenyje taikytinus tarptautinius žmogaus teisių dokumentus, pavyzdžiui, 1948 m. Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją, 1950 m. Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvenciją (ETS Nr. 5), 1966 m. Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą, 1966 m. Tarptautinį ekonominių, socialinių ir kultūrinių teisių paktą, 1961 m. Europos socialinę chartiją (ETS Nr. 35) ir jų atitinkamus protokolus, taip pat 1996 m. (peržiūrėtą) Europos socialinę chartiją (ETS Nr. 163);

turėdamos omenyje ir 1989 m. Jungtinių Tautų vaiko teisių konvenciją bei 2006 m. Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvenciją;

turėdamos omenyje ir teises į privatumą ir į asmens duomenų apsaugą, taikomas ir suteikiamas asmenims pagal 1981 m. Konvenciją dėl asmenų apsaugos ryšium su asmens duomenų automatizuotu tvarkymu (ETS Nr. 108) ir jos protokolus;

patvirtindamos, kad įsipareigoja šia Konvencija saugoti žmogaus teises, demokratiją ir teisės viršenybę ir didinti dirbtinio intelekto sistemų patikimumą,

susitarė:

I skyrius. Bendrosios nuostatos

1 straipsnis. Objektas ir tikslas

(1) Šios Konvencijos nuostatomis siekiama užtikrinti, kad per dirbtinio intelekto sistemų gyvavimo ciklą vykdoma veikla visiškai derėtų su žmogaus teisėmis, demokratija ir teisės viršenybe.

(2) Kiekviena Šalis priima arba toliau taiko šioje Konvencijoje išdėstytoms nuostatoms įgyvendinti tinkamas teisines, administracines ar kitas priemones. Prireikus šios priemonės įvedamos pakopomis ir diferencijuojamos atsižvelgiant į neigiamo poveikio žmogaus teisėms, demokratijai ir teisės viršenybei mastą ir pasireiškimo tikimybę per visą dirbtinio intelekto sistemų gyvavimo ciklą. Tai gali apimti konkrečias arba horizontaliąsias priemones, taikomas nepriklausomai nuo naudojamos technologijos rūšies.

(3) Siekiant užtikrinti, kad šios Konvencijos nuostatas Šalys įgyvendintų veiksmingai, joje nustatomas tolesnės veiklos mechanizmas ir numatomas tarptautinis bendradarbiavimas.

2 straipsnis. Dirbtinio intelekto sistemų apibrėžtis

Šioje Konvencijoje dirbtinio intelekto sistema – mašininė sistema, kuri aiškiais ar numanomais tikslais iš gaunamų duomenų nustato, kaip generuoti išvedinius, pavyzdžiui,

prognozes, turinį, rekomendacijas ar sprendimus, galinčius turėti įtakos fizinei ar virtualiai aplinkai. Įdiegtų skirtingų dirbtinio intelekto sistemų autonomijos ir gebėjimo prisitaikyti lygis nevienodas.

3 straipsnis. Taikymo sritis

(1) Ši Konvencija taikoma per dirbtinio intelekto sistemų gyvavimo ciklą vykdomai veiklai, galinčiai pažeisti žmogaus teises, demokratiją ir teisės viršenybę, ir tai daroma taip:

(a) kiekviena Šalis šią Konvenciją taiko per dirbtinio intelekto sistemų gyvavimo ciklą valdžios institucijų arba jų vardu veikiančių privačiųjų subjektų vykdomai veiklai;

(b) kiekviena Šalis, atsižvelgdama į šios Konvencijos objektą ir tikslą, imasi priemonių a punkte nenumatytos per dirbtinio intelekto sistemų gyvavimo ciklą privačiųjų subjektų vykdomos veiklos rizikai ir poveikiui šalinti.

Kiekviena Šalis deklaracijoje, pateikiamoje Europos Tarybos generaliniam sekretoriui pasirašant šią Konvenciją arba deponuojant jos ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo ar prisijungimo dokumentą, nurodo, kaip ketina šią pareigą vykdyti: ar privačiųjų subjektų veiklai taikydama šios Konvencijos II–VI skyriuose nustatytus principus ir įpareigojimus, ar imdamasi kitų tinkamų priemonių šioje dalyje nustatytam įpareigojimui įvykdyti. Šalys gali bet kuriuo metu tokiu pat būdu pakeisti savo deklaracijas.

Vykdydama šioje dalyje nustatytą pareigą, Šalis negali nukrypti nuo tarptautinių įsipareigojimų, prisiimtų siekiant apsaugoti žmogaus teises, demokratiją ir teisės viršenybę, ar apriboti jų taikymo.

(2) Šalis neprivalo šios Konvencijos taikyti per dirbtinio intelekto sistemų gyvavimo ciklą vykdomai veiklai, susijusiai su jos nacionalinio saugumo interesų apsauga, su sąlyga, kad tokia veikla vykdoma laikantis taikytinos tarptautinės teisės, įskaitant pagal tarptautinę žmogaus teisių teisę prisiimtų įsipareigojimų, ir gerbiant savo demokratines institucijas bei procesus.

(3) Nedarant poveikio 13 straipsniui ir 25 straipsnio 2 daliai, ši Konvencija netaikoma mokslinių tyrimų ir plėtros veiklai, susijusiai su dar neparengtomis naudoti dirbtinio intelekto sistemomis, nebent bandymai ar panaši veikla būtų vykdomi taip, kad tai galėtų gali pakenkti žmogaus teisėms, demokratijai ir teisės viršenybei.

(4) Su nacionaline gynyba susiję klausimai nepatenka į šios Konvencijos taikymo sritį.

II skyrius. Bendrosios pareigos

4 straipsnis. Žmogaus teisių apsauga

Kiekviena Šalis priima arba toliau taiko priemones, kuriomis užtikrinama, kad per dirbtinio intelekto sistemų gyvavimo ciklą vykdoma veikla atitiktų taikytinoje tarptautinėje teisėje ir jos vidaus teisėje įtvirtintas pareigas saugoti žmogaus teises.

5 straipsnis. Demokratinių procesų sąžiningumas ir pagarba teisės viršenybei

(1) Kiekviena Šalis priima arba toliau taiko priemones, kuriomis siekiama užtikrinti, kad dirbtinio intelekto sistemos nebūtų naudojamos siekiant pakenkti demokratinių institucijų ir procesų sąžiningumui, nepriklausomumui ir veiksmingumui, be kita ko,

valdžių padalijimo principui, teismų nepriklausomumo paisymui ir teisei kreiptis į teismą.

(2) Kiekviena Šalis priima arba toliau taiko priemones, kuriomis siekiama per dirbtinio intelekto sistemų gyvavimo ciklą vykdant veiklą apsaugoti jos demokratinius procesus, be kita ko, užtikrinti vienodas asmenų galimybes prisijungti prie viešų diskusijų ir jose dalyvauti, taip pat jų galimybę laisvai susidaryti nuomonę.

III skyrius. Per dirbtinio intelekto sistemų gyvavimo ciklą vykdomos veiklos principai

6 straipsnis. Bendras principas

Šiame skyriuje išdėstomi bendrieji principai, kuriuos kiekviena Šalis taiko dirbtinio intelekto sistemoms taip, kad tai atitiktų jos vidaus teisės sistemą ir kitas šia Konvencija nustatytas pareigas.

7 straipsnis. Žmogaus orumas ir asmens savarankiškumas

Kiekviena Šalis priima arba toliau taiko priemones, kuriomis, vykdant veiklą per dirbtinio intelekto sistemų gyvavimo ciklą, užtikrinama pagarba žmogaus orumui ir asmens savarankiškumui.

8 straipsnis. Skaidrumas ir priežiūra

Kiekviena Šalis priima arba toliau taiko priemones, kuriomis užtikrinama, kad, vykdant veiklą per dirbtinio intelekto sistemų gyvavimo ciklą, įskaitant dirbtinio intelekto sistemų sukurto turinio identifikavimą, būtų taikomi tinkami skaidrumo ir priežiūros reikalavimai, pritaikyti prie konkrečių aplinkybių ir rizikos.

9 straipsnis. Atskaitomybė ir atsakomybė

Kiekviena Šalis priima arba toliau taiko priemones, kuriomis užtikrinama atskaitomybė ir atsakomybė už neigiamą per dirbtinio intelekto sistemų gyvavimo ciklą vykdomos veiklos poveikį žmogaus teisėms, demokratijai ir teisės viršenybei.

10 straipsnis. Lygybė ir nediskriminavimas

(1) Kiekviena Šalis priima arba toliau taiko priemones, kuriomis užtikrinama, kad, vykdant veiklą per dirbtinio intelekto sistemų gyvavimo ciklą, būtų gerbiama lygybė, įskaitant lyčių lygybę, ir draudžiama diskriminacija, kaip numatyta pagal taikytiną tarptautinę ir vidaus teisę.

(2) Kiekviena Šalis, atsižvelgdama į žmogaus teisių srityje prisiimtus vidaus ir tarptautinius įsipareigojimus, įsipareigoja priimti arba toliau taikyti priemones, kuriomis siekiama, vykdant veiklą per dirbtinio intelekto sistemų gyvavimo ciklą, įveikti nelygybę, kad būtų pasiekti sąžiningi, teisingi ir nešališki rezultatai.

11 straipsnis. Privatumas ir asmens duomenų apsauga

Kiekviena Šalis priima arba toliau taiko priemones, kuriomis užtikrinama, kad, vykdant veiklą per dirbtinio intelekto sistemų gyvavimo ciklą, būtų:

(a) saugomos asmenų teisės į privatumą ir jų asmens duomenys, be kita ko, pasitelkiant taikytinus vidaus ir tarptautinės teisės aktus, standartus ir sistemas, ir

(b) nustatytos veiksmingos asmenų garantijos ir apsaugos priemonės, atitinkančios prisiimtus vidaus ir tarptautinius teisinius įsipareigojimus.

12 straipsnis. Patikimumas

Kiekviena Šalis prireikus imasi priemonių dirbtinio intelekto sistemų patikimumui ir pasitikėjimui jų išvediniais didinti, pavyzdžiui, nustato reikalavimus, susijusius su tinkama kokybe ir saugumu per visą dirbtinio intelekto sistemų gyvavimo ciklą.

13 straipsnis. Saugios inovacijos

Siekiant skatinti inovacijas ir kartu išvengti neigiamo poveikio žmogaus teisėms, demokratijai ir teisės viršenybei, kiekviena Šalis raginama prireikus sudaryti sąlygas, kad būtų sukurta kontroliuojamoji aplinka, kurioje, prižiūrint tos Šalies kompetentingoms institucijoms, būtų galima kurti dirbtinio intelekto sistemas, eksperimentuoti su jomis ir atlikti jų bandymus.

IV skyrius. Teisių gynimo priemonės

14 straipsnis. Teisių gynimo priemonės

(1) Jei taikyti teisių gynimo priemones reikalaujama pagal prisiimtus tarptautinius įsipareigojimus ir jei tokios priemonės atitinka vidaus teisės sistemą, Kiekviena Šalis priima arba toliau taiko priemones, kuriomis tais atvejais, kai, vykdant veiklą per dirbtinio intelekto sistemų gyvavimo ciklą padaroma žmogaus teisių pažeidimų, užtikrinama galimybė naudotis prieinamomis ir veiksmingomis teisių gynimo priemonėmis.

(2) Siekdama padėti įgyvendinti 1 dalį, kiekviena Šalis priima arba toliau taiko priemones, įskaitant:

(a) priemones, kuriomis užtikrinama, kad atitinkama informacija apie dirbtinio intelekto sistemas, kurios gali daryti didelį poveikį žmogaus teisėms ir atitinkamam naudojimuisi šiomis teisėmis, būtų dokumentuojama, teikiama teisę susipažinti su ta informacija turinčioms įstaigoms ir, kai tinkama ir taikytina, pateikiama arba perduodama nukentėjusiems asmenims;

(b) priemones, kuriomis užtikrinama, kad a punkte nurodytos informacijos pakaktų, kad nukentėję asmenys galėtų užginčyti sprendimą (-us), priimtą (-us) naudojant sistemą arba iš esmės grindžiamus sistemos naudojimu, ir, kai aktualu ir tinkama, pačios sistemos naudojimą, ir

(c) veiksmingą atitinkamų asmenų galimybę pateikti skundą kompetentingoms institucijoms.

15 straipsnis. Procedūrinės apsaugos priemonės

(1) Kiekviena Šalis užtikrina, kad tais atvejais, kai dirbtinio intelekto sistema daro didelį poveikį naudojimuisi žmogaus teisėmis, nuo to nukentėję asmenys galėtų naudotis veiksmingomis procedūrinėmis garantijomis, apsaugos priemonėmis ir teisėmis pagal taikytiną tarptautinę ir vidaus teisę.

(2) Kiekviena Šalis siekia užtikrinti, kad, atsižvelgiant į aplinkybes, su dirbtinio intelekto sistemomis sąveikaujantys asmenys būtų informuojami apie tai, kad jie sąveikauja ne su žmonėmis, o su tokiomis sistemomis.

V skyrius. Rizikos ir neigiamo poveikio vertinimas ir mažinimas

16 straipsnis. Rizikos ir poveikio valdymo sistema

(1) Kiekviena Šalis, paisydama III skyriuje išdėstytų principų, priima arba toliau taiko dirbtinio intelekto sistemų keliamos rizikos nustatymo, vertinimo, prevencijos ir mažinimo priemones, atsižvelgdama į faktinį ir galimą poveikį žmogaus teisėms, demokratijai ir teisės viršenybei.

(2) Tokios priemonės prireikus įvedamos pakopomis, diferencijuojamos ir:

(a) jas taikant deramai atsižvelgiama į dirbtinio intelekto sistemų naudojimo aplinkybes ir numatomą jų paskirtį, ypač kiek tai susiję su rizika žmogaus teisėms, demokratijai ir teisės viršenybei;

(b) jas taikant deramai atsižvelgiama į galimo poveikio mastą ir tikimybę;

(c) jas taikant prireikus atsižvelgiama į atitinkamų suinteresuotųjų subjektų, visų pirma asmenų, kurių teisėms gali būti daromas poveikis, požiūrį;

(d) jos reguliariai taikomos vykdant veiklą per dirbtinio intelekto sistemos gyvavimo ciklą;

(e) jos apima rizikos ir neigiamo poveikio žmogaus teisėms, demokratijai ir teisės viršenybei stebėseną;

(f) jos apima rizikos, faktinio ir galimo poveikio dokumentavimą ir rizikos valdymo metodą ir

(g) jomis, kai tinkama, reikalaujama išbandyti dirbtinio intelekto sistemas prieš jas parengiant naudoti pirmą kartą ir kai jos ženkliai keičiamos.

(3) Kiekviena Šalis priima arba toliau taiko priemones, kuriomis siekiama užtikrinti, kad būtų tinkamai mažinamas neigiamas dirbtinio intelekto sistemų poveikis žmogaus teisėms, demokratijai ir teisės viršenybei. Toks neigiamas poveikis ir jo mažinimo priemonės turėtų būti dokumentuojami ir jais turėtų būti grindžiamos atitinkamos 2 dalyje aprašytos rizikos valdymo priemonės.

(4) Kiekviena Šalis įvertina būtinybę nustatyti tam tikrų dirbtinio intelekto sistemų naudojimo būdų moratoriumą, draudimą ar kitas tinkamas priemones, jeigu mano, kad tokie naudojimo būdai nesuderinami su pagarba žmogaus teisėms, demokratijos veikimu ar teisės viršenybe.

VI skyrius. Konvencijos įgyvendinimas

17 straipsnis. Nediskriminavimas

Šalys, laikydamosi žmogaus teisių srityje prisiimtų tarptautinių įsipareigojimų, užtikrina, kad šios Konvencijos nuostatos būtų įgyvendinamos nediskriminuojant dėl jokių priežasčių.

18 straipsnis. Neįgaliųjų ir vaikų teisės

Kiekviena Šalis, laikydamasi vidaus teisės ir prisiimtų tarptautinių įpareigojimų, deramai atsižvelgia į visus konkrečius poreikius ir pažeidžiamumą, susijusius su pagarba neįgaliųjų ir vaikų teisėms.

19 straipsnis. Viešos konsultacijos

Kiekviena Šalis siekia užtikrinti, kad svarbūs su dirbtinio intelekto sistemomis susiję klausimai prireikus būtų deramai apsvarstyti per viešas diskusijas ir konsultacijas su įvairiais suinteresuotaisiais subjektais, atsižvelgiant į socialines, ekonomines, teisines, etines, aplinkosaugines ir kitas atitinkamas pasekmes.

20 straipsnis. Skaitmeninis raštingumas ir įgūdžiai

Kiekviena Šalis skatina ir remia, kad visos gyventojų grupės pasiektų tinkamo lygio skaitmeninį raštingumą ir įgytų tinkamų skaitmeninių įgūdžių, be kita ko, kad tie, kas atsako už dirbtinio intelekto sistemų keliamos rizikos nustatymą, vertinimą, prevenciją ir mažinimą, ugdytųsi konkrečius ekspertinius įgūdžius.

21 straipsnis. Esamų žmogaus teisių apsauga

Jokia šios Konvencijos nuostata negali būti aiškinama kaip ribojanti žmogaus teises ar kitas susijusias juridines teises ir pareigas, kurios gali būti garantuojamos pagal atitinkamus Šalies įstatymus arba bet kurį kitą atitinkamą tarptautinį susitarimą, kurio šalis ji yra, nuo jų nukrypstanti ar daranti toms teisėms ir pareigoms kitokį poveikį.

22 straipsnis. Platesnio masto apsauga

Jokia šios Konvencijos nuostata negali būti aiškinama kaip ribojanti Šalies galimybę taikyti platesnio masto apsaugos priemonę, nei nustatyta šioje Konvencijoje, ar daranti tokiai galimybei kitokį poveikį.

VII skyrius. Tolesnės veiklos mechanizmas ir bendradarbiavimas

23 straipsnis. Šalių konferencija

(1) Šalių konferenciją sudaro šios Konvencijos Šalių atstovai.

(2) Šalys periodiškai konsultuojasi, siekdamos:

a) sudaryti palankias sąlygas veiksmingai taikyti ir įgyvendinti šią Konvenciją, be kita ko, nustatyti bet kokias problemas ir bet kokių išlygų, padarytų pagal 34 straipsnio 1 dalį, arba bet kokių deklaracijų, pateiktų pagal šią Konvenciją, poveikį;

b) apsvarstyti galimybę papildyti ar pakeisti šią Konvenciją;

c) apsvarstyti klausimus ir pateikti konkrečias rekomendacijas dėl šios Konvencijos aiškinimo ir taikymo;

d) sudaryti palankias sąlygas keistis informacija apie reikšmingus teisinius, politinius ar technologinius pokyčius, kurie yra svarbūs įgyvendinant šią Konvenciją, be kita ko, siekiant 25 straipsnyje apibrėžtų tikslų;

e) prireikus sudaryti palankias sąlygas taikiam ginčų, susijusių su šios Konvencijos taikymu, sprendimui ir

f) sudaryti palankias sąlygas bendradarbiavimui su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais dėl su šios Konvencijos įgyvendinimu susijusių aspektų, be kita ko, prireikus rengiant viešus svarstymus.

(3) Šalių konferenciją Europos Tarybos generalinis sekretorius sušaukia, kai to reikia ir bet kuriuo atveju – kai ją sušaukti paprašo dauguma Šalių arba Ministrų Komitetas.

(4) Šalių konferencija per dvylika mėnesių nuo šios Konvencijos įsigaliojimo bendru sutarimu priima savo darbo tvarkos taisykles.

(5) Šalims atlikti savo funkcijas pagal šį straipsnį padeda Europos Tarybos sekretoriatas.

(6) Šalių konferencija gali siūlyti Ministrų Komitetui tinkamus būdus, kaip panaudoti atitinkamas ekspertines žinias siekiant padėti veiksmingai įgyvendinti šią Konvenciją.

(7) Bet kuri Šalis, kuri nėra Europos Tarybos narė, prisideda prie Šalių konferencijos veiklos finansavimo. Šalies, kuri nėra Europos Tarybos narė, įnašą kartu nustato Ministrų Komitetas ir ta Šalis, nesanti Europos Tarybos narė.

(8) Šalių konferencija gali nuspręsti apriboti Šalies, kuri, pagal Europos Tarybos statuto (ETS Nr. 1) 8 straipsnį, nustojo būti Europos Tarybos nare dėl šiurkštaus Statuto 3 straipsnio pažeidimo, dalyvavimą Šalių konferencijos veikloje. Be to, gali būti imamasi priemonių prieš bet kurią Šalį, kuri nėra Europos Tarybos valstybė narė, jeigu Ministrų Komitetas priima sprendimą nutraukti santykius su ta valstybe dėl priežasčių, panašių į nurodytąsias Statuto 3 straipsnyje.

24 straipsnis. Pareiga teikti ataskaitas

(1) Kiekviena Šalis per pirmuosius dvejus metus nuo to, kai tapo Šalimi, o vėliau periodiškai pateikia Šalių konferencijai ataskaitą, kurioje išsamiai apibūdina veiklą, kurios ėmėsi siekdama įgyvendinti 3 straipsnio 1 dalies a ir b punktų nuostatas.

(2) Šalių konferencija pagal savo darbo tvarkos taisykles nustato šios ataskaitos formą ir pateikimo tvarką.

25 straipsnis. Tarptautinis bendradarbiavimas

(1) Šalys bendradarbiauja siekdamos įgyvendinti šios Konvencijos tikslą. Šalys taip pat raginamos prireikus padėti valstybėms, kurios nėra šios Konvencijos Šalys, veikti laikantis šios Konvencijos sąlygų ir tapti jos Šalimis.

(2) Prireikus Šalys tarpusavyje keičiasi svarbia ir naudinga informacija apie su dirbtiniu intelektu susijusius aspektus, kurie gali daryti didelį teigiamą arba neigiamą poveikį naudojimuisi žmogaus teisėmis, demokratijos veikimui ir teisės viršenybės laikymuisi, įskaitant informaciją apie riziką ir poveikį, kilusius atliekant mokslinius tyrimus ir susijusius su privačiuoju sektoriumi. Šalys raginamos, kai tinkama, į tokį keitimąsi informacija įtraukti atitinkamus suinteresuotuosius subjektus ir valstybes, kurios nėra šios Konvencijos Šalys.

(3) Šalys raginamos stiprinti bendradarbiavimą, be kita ko, kai tinkama, su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, kad, vykdant veiklą per dirbtinio intelekto sistemų gyvavimo ciklą, būtų išvengta rizikos ir neigiamo poveikio žmogaus teisėms, demokratijai ir teisės viršenybei ir tokia rizika bei neigiamas poveikis būtų sumažinti.

26 straipsnis. Veiksmingi priežiūros mechanizmai

(1) Kiekviena Šalis nustato arba paskiria vieną ar daugiau veiksmingų priežiūros, kaip laikomasi šios Konvencijos įpareigojimų, mechanizmų.

(2) Kiekviena Šalis užtikrina, kad tokie mechanizmai savo funkcijas vykdytų nepriklausomai ir nešališkai ir kad jie turėtų reikiamus įgaliojimus, ekspertines žinias ir išteklius, kad galėtų veiksmingai prižiūrėti, kaip Šalys vykdo šioje Konvencijoje nustatytas pareigas.

(3) Jei Šalis numato daugiau kaip vieną tokį mechanizmą, ji, jei įmanoma, imasi priemonių, kad būtų sudarytos palankios sąlygos veiksmingam jų tarpusavio bendradarbiavimui.

(4) Jei Šalis numato mechanizmus, kurie skiriasi nuo esamų žmogaus teisių struktūrų, ji, jei įmanoma, imasi priemonių veiksmingam 1 dalyje nurodytų organų ir esamų vidaus žmogaus teisių struktūrų bendradarbiavimui skatinti.

VIII skyrius. Baigiamosios nuostatos

27 straipsnis. Konvencijos poveikis

(1) Jei dvi ar daugiau Šalių jau yra sudariusios susitarimą ar sutartį dėl šioje Konvencijoje aptariamų klausimų arba tokiais klausimais kitaip bendradarbiauja, jos taip pat turi teisę atitinkamai tą susitarimą ar sutartį taikyti arba tuos santykius reguliuoti, jeigu tai neprieštarauja šios Konvencijos objektui ir tikslui.

(2) Nedarydamos poveikio šios Konvencijos objektui ir tikslui ir visapusiškam šios Konvencijos taikymui kartu su kitomis Šalimis, Šalys, kurios yra Europos Sąjungos valstybės narės, palaikydamos tarpusavio santykius taiko Europos Sąjungos taisykles, kuriomis reglamentuojami šios Konvencijos taikymo sričiai priskiriami klausimai. Tas pats galioja ir kitoms Šalims, jei tokios taisyklės joms privalomos.

28 straipsnis. Pakeitimai

(1) Šios Konvencijos pakeitimus gali siūlyti bet kuri Šalis, Europos Tarybos Ministrų Komitetas arba Šalių konferencija.

(2) Europos Tarybos generalinis sekretorius Šalims praneša apie visus pasiūlymus dėl šios Konvencijos pakeitimų.

(3) Apie bet kokius Šalies arba Ministrų Komiteto pasiūlytus pakeitimus pranešama Šalių konferencijai, o ši dėl siūlomų pakeitimų pateikia Ministrų Komitetui savo nuomonę.

(4) Ministrų Komitetas siūlomą pakeitimą ir Šalių konferencijos pateiktą nuomonę apsvarsto ir gali pakeitimą patvirtinti.

(5) Visų pakeitimų, kuriuos Ministrų Komitetas patvirtina pagal 4 dalį, tekstas perduodamas Šalims, kad šios jį priimtų.

(6) Bet koks pagal 4 dalį patvirtintas pakeitimas įsigalioja trisdešimtą dieną po to, kai visos Šalys praneša generaliniam sekretoriui apie jo priėmimą.

29 straipsnis. Ginčų sprendimas

Kilus ginčui tarp Šalių dėl šios Konvencijos aiškinimo ar taikymo, tos Šalys siekia išspręsti ginčą derybomis ar bet kokiomis kitomis pasirinktomis taikiomis priemonėmis, be kita ko, pasitelkdamos Šalių konferenciją, kaip numatyta 23 straipsnio 2 dalies e punkte.

30 straipsnis. Pasirašymas ir įsigaliojimas

(1) Ši Konvencija pateikiama pasirašyti Europos Tarybos valstybėms narėms, rengiant Konvenciją dalyvavusioms valstybėms, kurios nėra Europos Tarybos narės, ir Europos Sąjungai.

(2) Ši Konvencija turi būti ratifikuota, priimta arba patvirtinta. Ratifikavimo, priėmimo arba patvirtinimo dokumentai deponuojami Europos Tarybos generaliniam sekretoriui.

(3) Ši Konvencija įsigalioja pirmą kito mėnesio, einančio po trijų mėnesių nuo tos dienos, kai penkios šios Konvencijos signatarės, įskaitant bent tris Europos Tarybos valstybes nares, pagal 2 dalį išreiškia sutikimą laikytis šios Konvencijos, dieną.

(4) Bet kuriai šios Konvencijos signatarei, vėliau išreiškusiai savo sutikimą jos laikytis, Konvencija įsigalioja pirmą kito mėnesio, einančio po trijų mėnesių nuo tos dienos, kai deponuojamas jos ratifikavimo, priėmimo arba patvirtinimo dokumentas, dieną.

31 straipsnis. Prisijungimas

(1) Įsigaliojus šiai Konvencijai, Europos Tarybos Ministrų Komitetas, pasikonsultavęs su šios Konvencijos Šalimis ir gavęs jų vieningą pritarimą, gali pakviesti bet kurią Europos Tarybos nare nesančią valstybę, kuri nedalyvavo rengiant šią Konvenciją, prisijungti prie šios Konvencijos priimant sprendimą Europos Tarybos statuto 20 straipsnio d punkte numatyta balsų dauguma ir vieningai balsavus Šalių atstovams, turintiems teisę posėdžiauti Ministrų Komitete.

(2) Bet kuriai prisijungiančiai valstybei ši Konvencija įsigalioja pirmą kito mėnesio, einančio po trijų mėnesių nuo tos dienos, kai Europos Tarybos generaliniam sekretoriui deponuojamas prisijungimo dokumentas, dieną.

32 straipsnis. Teritorinis taikymas

(1) Bet kuri valstybė arba Europos Sąjunga, pasirašydama šią Konvenciją arba deponuodama savo ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo ar prisijungimo dokumentą, gali nurodyti teritoriją (-as), kuriai (-ioms) taikoma ši Konvencija.

(2) Bet kuri Šalis gali vėliau Europos Tarybos generaliniam sekretoriui adresuota deklaracija išplėsti šios Konvencijos taikymą bet kuriai kitai toje deklaracijoje nurodytai teritorijai. Tokiai teritorijai ši Konvencija įsigalioja pirmą kito mėnesio, einančio po trijų mėnesių nuo tos dienos, kai generalinis sekretorius gauna tokią deklaraciją, dieną.

(3) Bet kokia deklaracija dėl bet kokios iš joje nurodytų teritorijų, pateikta pagal abi pirmesnes šio straipsnio dalis, gali būti atšaukta Europos Tarybos generaliniam sekretoriui adresuotu pranešimu. Atšaukimas įsigalioja pirmą kito mėnesio, einančio po trijų mėnesių nuo tos dienos, kai generalinis sekretorius gauna tokį pranešimą, dieną.

33 straipsnis. Sąlyga dėl federacinių valstybių

(1) Federacinė valstybė gali pasilikti teisę prisiimti pagal šią Konvenciją įsipareigojimus, atitinkančius pagrindinius principus, kuriais reglamentuojami jos centrinės valdžios ir ją sudarančių valstybių ar kitų panašių teritorinių vienetų tarpusavio santykiai, jeigu ši Konvencija taikoma tos federacinės valstybės centrinei valdžiai.

(2) Dėl šios Konvencijos nuostatų, kurių taikymas priklauso federacinę valstybę sudarančių valstybių ar kitų panašių teritorinių vienetų, kurie pagal federacijos konstitucinę sistemą neprivalo imtis teisėkūros priemonių, jurisdikcijai, federacinė vyriausybė informuoja tokių valstybių kompetentingas institucijas apie minėtas nuostatas, pareikšdama savo palankią nuomonę, ir ragina jas imtis atitinkamų veiksmų joms įgyvendinti.

34 straipsnis. Išlygos

(1) Bet kuri valstybė, pasirašydama šią Konvenciją arba deponuodama savo ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo ar prisijungimo dokumentą, gali Europos Tarybos generaliniam sekretoriui adresuotu rašytiniu pranešimu deklaruoti, kad naudojasi 33 straipsnio 1 dalyje numatyta išlyga.

(2) Dėl šios Konvencijos negali būti daroma jokių kitų išlygų.

35 straipsnis. Denonsavimas

(1) Bet kuri Šalis gali bet kuriuo metu Europos Tarybos generaliniam sekretoriui adresuotu pranešimu denonsuoti šią Konvenciją.

(2) Toks denonsavimas įsigalioja pirmą kito mėnesio, einančio po trijų mėnesių nuo tos dienos, kai generalinis sekretorius gauna tokį pranešimą, dieną.

36 straipsnis. Pranešimas

Europos Tarybos generalinis sekretorius Europos Tarybos valstybėms narėms, jos narėmis nesančioms valstybėms, kurios dalyvavo rengiant šią Konvenciją, Europos Sąjungai, visoms valstybėms signatarėms, visoms susitariančiosioms valstybėms, visoms Šalims ir visoms kitoms valstybėms, kurios buvo pakviestos prisijungti prie šios Konvencijos, praneša apie:

(a) kiekvieną pasirašymą;

(b) kiekvieno ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo arba prisijungimo dokumento deponavimą;

(c) kiekvieną šios Konvencijos įsigaliojimo pagal jos 30 straipsnio 3 ir 4 dalis ir 31 straipsnio 2 dalį datą;

(d) kiekvieną pakeitimą, priimtą pagal 28 straipsnį, ir apie tokio pakeitimo įsigaliojimo datą;

(e) kiekvieną deklaraciją, pateiktą pagal 3 straipsnio 1 dalies b punktą;

(f) kiekvieną išlygą, padarytą pagal 34 straipsnį, ir apie tokios išlygos atšaukimą;

(g) kiekvieną denonsavimą pagal 35 straipsnį;

(h) bet kokį kitą veiksmą, deklaraciją, pranešimą ar informaciją, susijusius su šia Konvencija.

Tai patvirtindami, toliau nurodyti tinkamai įgalioti asmenys pasirašė šią Konvenciją.

Priimta Vilniuje 2024 m. rugsėjo 5 d. anglų ir prancūzų kalbomis (abu tekstai yra vienodai autentiški) vienu egzemplioriumi, kuris deponuojamas Europos Tarybos archyvuose. Europos Tarybos generalinis sekretorius patvirtintas kopijas perduoda kiekvienai Europos Tarybos valstybei narei, jos narėmis nesančioms valstybėms, kurios dalyvavo rengiant šią Konvenciją, Europos Sąjungai ir visoms valstybėms, pakviestoms prisijungti prie šios Konvencijos.

II PRIEDAS

1. EUROPOS SĄJUNGOS DEKLARACIJA DĖL TAIKYMO PRIVATIESIEMS SUBJEKTAMS SRITIES PAGAL KONVENCIJOS 3 STRAIPSNIO 1 DALIES B PUNKTĄ

Prisimindama įsipareigojimą pagal Konvencijos 3 straipsnio 1 dalies b punktą, atsižvelgiant į Konvencijos objektą ir tikslą, imtis priemonių tos nuostatos a punkte nenumatytos per dirbtinio intelekto sistemų gyvavimo ciklą privačiųjų subjektų vykdomos veiklos rizikai ir poveikiui šalinti, Sąjunga pareiškia, kad įgyvendindama Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2024/1689, kuriuo nustatomos suderintos dirbtinio intelekto taisyklės, (toliau – DI aktas), ji privačiųjų subjektų, Europos Sąjungoje pateikiančių rinkai, tiekiančių rinkai ir naudojančių DI sistemas, veiklai taikys Konvencijos II–VI skyriuose nustatytus principus ir įpareigojimus. Šiai veiklai taip pat gali būti taikomas kitas Sąjungos *acquis*, galintis padėti įgyvendinti Konvencijos principus ir įpareigojimus.

2. EUROPOS SĄJUNGOS DEKLARACIJA DĖL TERITORINĖS TAIKYMO SRITIES PAGAL KONVENCIJOS 32 STRAIPSNIO 1 DALĮ

Dėl Konvencijos 32 straipsnio 1 dalies Sąjunga pareiškia, kad, kiek tai susiję su Sąjungos kompetencija, Pagrindų konvencija dėl dirbtinio intelekto ir žmogaus teisių, demokratijos ir teisės viršenybės turi būti taikoma teritorijoms, kuriose pagal ES sutarties 52 straipsnį ir, *inter alia*, SESV 355 straipsnyje nustatytomis sąlygomis taikomos ES sutartys.